

Mutta ei ole hän meidän heimoamme. Kovin on musta tukkansa ja kekäleiset silmänsä. Ei viihtyne hän meidän oloissamme, ei tuntene tarkoin tapojamme. Ehkä pian kyllästyisi, heittäytyisi kelvottomaksi. Hänetkö naisekseen ottaisit?

— Otan.

— Arvoton on orjatyttö —

— Vapaan päällikön on tytär, orjaksi tuli vasta otettuani.

— Orja on nyt. Ei ole ennen naitu sukuumme orjaa.

— Minä nain.

Vanha vaimo vaiken. Tunsihan hän poikansa, hyvin tiesi, että mitä tämä oli mieleensä iskenyt, sitä ei sieltä puheella ajettu. Ja miehenhän oli isäntävalta. Siksi hän tyytyi vain sanomaan:

— Kun ottanet, niin ota. Olet isäntä talossa surman vietyä isäsi. Miniänäni kohtelen Tummatukkaa.

Tuokion nuori mies istui vielä penkillään. Sitten hän nousi, hyväili kynnyksellä torkkuvaa peniään ja asteli pellon poikki keitinkodalle.

Tummatukka näki hänen tulevan. Puna nousi kalpeille poskille. Jauhinkivi alkoi äännellä yhä kovemmin kuin tuskan yltyessä.

Nuori mies istahti kynnykselle. Hymyillen hän katseli neitoa.

Kaunis hän oli, tumma tyttö, ja notkeana taipui hänen vartensa. Katsojan tyvenen pinnan alla alkoivat kiertää kuumat veret.

— Otan sinut naisekseeni, Tummatukka.

Näin virkkoi nuori mies. Tyttö pyöritti kiveä yhä kiivaammin ja yhä punaisempina hohtivat posket.

— Sitten et ole enää orja, vaikka miniänä jauhinkiviä pyörittänetkin, jatkoi nuori mies.

Epäillen tyttö katsahti kynnyksellä istujaan. Ei, harmaat silmät eivät valehdelleet, mutta impi ei jaksanut uskoa sanoja tosiksi.

Mies hymyili iloista hymyään ja jatkoi puhetaan tyttöä tarkkaillen:

— Vai etkö huolisi minusta? Tapa ei vaatine sitä tiedustelemaan, mutta kysyn kuitenkin. Huolinetko?

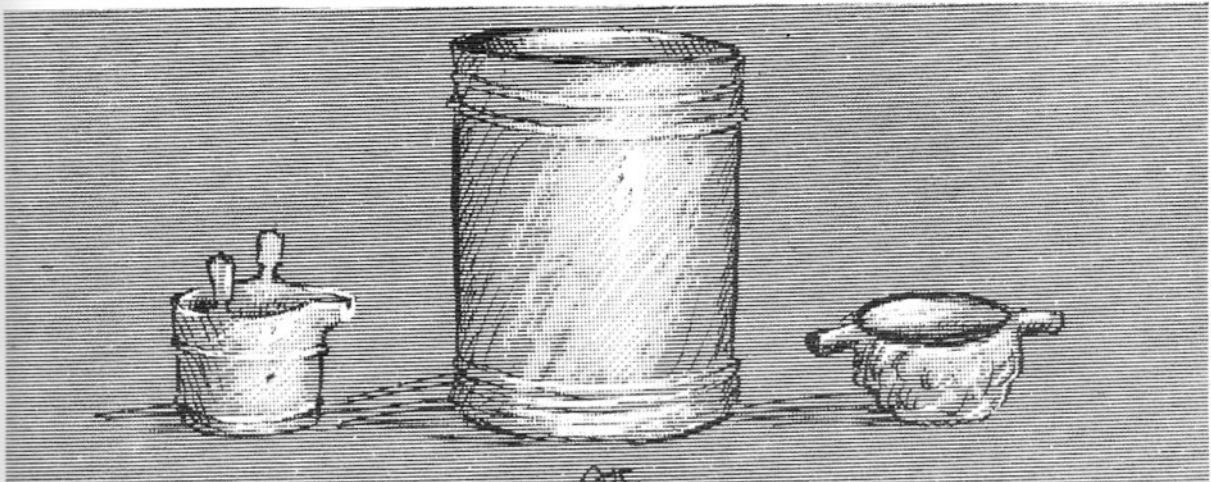
Tytön poskilta valahti puna kaulalle, mutta sitä seurasi jo kalpeus. Ilkeätä leikkiä mahtoi laskea nuori isäntä. Miksipä hän rikkoisi tietyt tavat ottamalla naisekseen orjatyttö? Ei, leikkiä laski, teki katkeraa pilkkaa. Immen rinnasta kohosi raskas huokaus.

— Et uskone, virkkoi kynnyksellä istuja. — Ole uskomatta. Otan sinut sittenkin, otan vapaan miehen oikeudella ja siksi, että — tahdon. Ja tahtonetpa sinäkin vaikka et sano.

Mies nousi seisomaan ja sieppasi tytön syliinsä. Tyttö ei vastustellut. Kasvojen kalpeus vaihtui jälleen hohtavaksi punaksi ja tummissa silmissä läikehti riemuista onni.

Nuori mies lähti työhönsä. Jauhinkivien kitinä lakasi. Loistavat silmät seurasivat miehen askeleita.

Kivi on paljon kirkkahampi,
Pääsi toistansa parempi,
Kangas kahta kaunihimpi,
Lehto viittä leppeämpi,
Korpi kuutta kukkahampi,
Koko metsä mieluisampi,
Tuon on kultaini kulusta,
Armahani astunnasta.

Yhdestä puusta tehtyjä astioita. Niidenkin muoto ja tekotapa lienee arvioitava ikivanhaksi, periytyväksi rautaisten työkalujen käytäntöön ottamisesta saakka. — Kansallismuseo.